

Любовта – свобода и избор в живота на героите

Публикувано от mOn на 12.03.2010

Любовта – свобода и избор в живота на героите

Повестта на Емилиян Станев „Крадецът на праскови“ разказва за любовта между двама души. Произведението гради художествена представа за емоционалната промяна у Елисавета и навежда на мисълта какво е влюбването за Иво Обренович. Щастието на двамата герои от повестта е в резултат на техния избор. Чувствата, които изпитват един към друг, ги правят свободни и.

Любовта кара влюбените да осъзнаят, че винаги имат избор - как да постъпиш, как да живееш - щастливо или нещастно, спокойно или като поемаш рискове. Тя е онова нещо, което вдъхва на Иво вяра в живота. Чувствата на Елисавета към любимия освобождават душата ѝ от страха, роден от близостта на войната, пробуждат копнежа ѝ за свобода и радост. Любовта подтиква Лиза да се разбунтува срещу възпитанието си, срещу омразата, царяща във времето, в което се развива действието, срещу отношението на полковника, ограбил младостта ѝ. В края на произведението главната героиня има възможност да избере кога и как да умре.

Началото на повестта „Крадецът на праскови“ очертава времето и мястото на действието. Това е време на война, на омраза, а мястото е град Търново. Читателят разбира, че едно от най-ужасните неща в живота на човека е войната. В повестта тя не е символ на героизъм, а на разрушение, на безсмислено зло. Семейният живот на Елисавета минава между три войни. Едва ли е възможно да се говори за щастие, когато бащите умират на фронта, а останалите далеч от бойното поле се борят за оцеляването си. Чувствата, завладели хората, са омраза и отчаяние. Белязан от войната, животът на Елисавета е нещастен не единствено защото положението на всички около нея е печално. Сприхавият и застаряващ полковник е причина за това героинята да помни „само няколко хубави дни“ от брака си. Съпругът е онзи, който ограбва младостта на Елисавета, който не ѝ позволява да се почувства свободна. За да мотивира необходимостта от любов в живота на жената, Емилиян Станев изгражда образа на човека, с когото живее Лиза, а чрез ретроспекция разкрива и друга причина за нещастията ѝ - факта, че няма деца.

Портретното описание на полковника или поточно сравнението с рис навежда на неприятни мисли:

„Бузите увисваха и образуваха под челюстите първите торбички, които засилваха рисовидния израз на лицето му, а сивите му очи сякаш бяха станали по-сини, разводнени и безжизнени.” Отношението на мъжа към офицерите, към пленниците говори за един сприхав, груб, всяващ страх човек. Читателят може да предположи, че с него Елисавета не е щастлива.

Любовта на Иво дава нова насока на живота ѝ. При запознанството им Елисавета проявява състрадание, но е и развълнувана. Тя е една добра, но явно отегчена от живота жена. Промяната в походката ѝ говори за безсмисленото съществуване, което героинята на Емилиян Станев заменя с красив живот. Изборът е неин. Тя го прави още по време на първата си среща с Иво. Сякаш му определя „рандеву”, мисли си повествователят, а може просто да му даде храна и да го отпрати. Това може да стори и когато се виждат за втори път. Тогава волята ѝ да се овладее и да не се поддава на чувствата си, защото има съпруг, и желанието да се почувства свободна и щастлива се сблъскват. Душевното състояние на Елисавета е в синхрон с настроението, което създава природната картина. Топлият и сух вятър, носещ се ниско над земята, може да бъде свързан с чувство на напрегнатост. Такава - напрегната - е и Елисавета.

Светналите очи и погледът на Иво я замайват, както я замайва „раздвиженото от вятъра пространство”. Не само посредством описание на природната картина са представени чувствата на жената. Речта, мислите ѝ говорят за това, че започва да се влюбва в Иво. Фактът, че се смята за луда, навежда на мисълта за желанието да предотврати случващото се между нея и пленника. Оказва се, че сърцето е по-силно от разума. Ето защо Елисавета прави своя избор да се отдаде на любовта си, съзнавайки, че тя е едно голямо изпитание. Обренович е сърбин, а полковникът диво мрази сърбите. Иво е на противниковата страна по време на войната, Лиза е омъжена и не може така лесно да пренебрегне възпитанието си, според което изневярата е немислима. Любовта дава на героинята от повестта свободата да се почувства наистина щастлива, защото е до любимия, защото тогава нищо друго няма значение - нито нещастната младост, нито възпитанието, нито риска, който поемат двамата влюбени.

Изборът на Иво е много важен не само за любимата му, но и за самия него: „Леко понасям всичко, когато мисля за вас... Тогава лагерът не ми се вижда толкова страшен и животът ми става поносим... Тия минути ми възвръщат вярата в живота. ” Думите на Обренович ясно изразяват значението на любовта за него. То е разкрито от автора и по още един начин - чрез образа на майора, на когото сърбинът прислужва. Съсипалият здравето си човек се е обезличил чрез алкохола. Майорът е нещастен и отчаян, загубил е вяра във всичко. Любовта е онова чувство, което не позволява на Обренович да се предаде на трудностите.

За тази сила читателят разбира по светлината, излъчваща се от очите на пленника. Тя символизира вярата в бъдещето, говори за освобождаването на Иво от нещастieto, което сее унищожението на войната.

В лицето на Обренович Елисавета намира избавление от условностите, поставени от цивилизацията, освобождава се от вината, че не е вярна на полковника и на моралните ценности, градени от възпитанието. Мракът в очите на героинята изчезва, а на негово място идват радостта и любовта.

В седма част от повестта настъпва вътрешно и външно преобразяване на Елисавета. Страховете

са изчезнали. Емилиян Станев пише: „Душата ѝ бе разделена на две същества: едното – примирената, угнетена жена, чакаща пристъпващата насреща ѝ старост с безразлично отчаяние и тъга, и другото – непознато досега, вярващо, любещо и ликуващо същество, което отхвърляше нейния разум и желание да живее свободно и щастливо. ”

Конфликтът между разума и сърцето не е забравен, но Елисавета вече е разбрала, че щастието е в резултат на собствения ѝ избор и че винаги има начин да се разбунтува срещу ограниченията, които я правят тъжна и безразлична към ставащото наоколо.

Предупредителният глас на разумната Елисавета глъхне все по-дълбоко в нея. Любовта и свободата са по-ценни от спокойствието, а то не заплашва с нищо. Докосвайки се до щастието, Лиза открива черти от характера си, за чието съществуване не знае до този момент. Повестта на Емилиян Станев е творба за самопознанието. За да достигнеш до него, трябва да имаш смелост да направиш важен избор, да имаш смелост да посрещнеш промяната.

Външни белези за настъпващата вътрешна промяна са изострената чувствителност към топлината на земята, към светлината, към красотата на природата. Единствено колибата ѝ се вижда „по-мрачна, някак отминала, досадна и стара“. Домът ѝ се струва неуютен, защото го свързва с полковника, със самотата, с безразличието. Колибата е определена като затвор, но най-важното е, че е „напуснат“. Читателят за пореден път се убеждава в силата на любовта, в това, че тя има свойството да освобождава от неприятните чувства, съпътстващи живота.

Вътрешната озареност на Елисавета променя лицето ѝ, очите ѝ. Направеното в седма част портретно описание се различава от това в началото на повестта, което създава първоначалната представа за Елисавета. Отначало тя е с уморена и „презряла хубост на отминаващо лято“, в очите ѝ има нещо мрачно и студено. След срещите с Иво героинята видимо се подмладява. Забелязват го прислужницата полковникът. В думите му за променената походка на Елисавета (тя стъпва „като момиче“) има укор, недоверие и страх. Тези чувства говорят за това, че полковникът не обича истински жена си, тъй като не се радва на щастието ѝ. Егоизмът му пречи да направи това.

Реакцията на старата слугиня е по-различна. Марьола казва, че човек „се подмладява, когато душата му е свободна“.

Героинята е изправена пред избор: „да напусне съпруга си и да замине с пленника“. Мисълта за заминаване е дръзка, но появата ѝ в съзнанието на Елисавета е съвсем естествена. Изразът: „без всякакво угризение на съвестта“, говори за пълното освобождаване от страховете и притесненията. Те се появяват, когато Лиза гледа угнетения си и мрачен съпруг. Искането ѝ е и той да е щастлив като нея, без да предполага, че и нейното щастие няма да е много дълго.

Преди „тая съдбоносна вечер“ Елисавета е обхваната от тъга, откривайки връзка между липата и себе си. От една страна, дървото е мястото на срещата с любимия, символ на любовта и нежността, а от друга, със своя траурно-тъмен силует напомня за някогашната Елисавета с „нейната пропиляна младост“.

Животът на главната героиня може да бъде свързан с думите: „Не можеш да избираш кога и как да умреш, можеш да избираш само как да живееш.“ Събитията, описани в повестта на Емилиян Станев, опровергават част от това твърдение. И Иво, и Елисавета правят своя избор по какъв

начин да си отидат от света, като при влюбената жена той е осъзнат. Сръбският военнопленник знае, че отивайки в лозето на полковника, всеки път рискува живота си. Но любовта му е по-силна от предпазливостта. Затова и той става жертва на убийство.

Разбирайки за смъртта на любимия си, героинята на Емилиян Станев осъзнава, че вече няма за какво да живее. Животът ѝ с полковника не е бил нищо друго освен едно самотно съществуване, а Иво е този, който осмисля настоящето ѝ. Със смъртта му сякаш си отива онази смела, любеща Елисавета, появила се при влюбването на двамата герои. Това е причината, поради която жената се самоубива.

Краят на повестта не изненадва читателя. Любовта на Иво и Елисавета е обречена. Дори заглавието на произведението създава асоциации с библейската идея за забранения плод. „Забранен плод“ се оказва и Елисавета за сръбския военнопленник.

Повестта на Емилиян Станев „Крадецът на праскови“ поставя много проблеми. Провокира размисъл за смисъла на живота, за това, че вместо да се превръщаме в роби на неувереността, отегчението и отчаянието, можем да се наслаждаваме на факта, че живеем, който ни е достатъчен.

Любовта свобода и изб

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024